

449106/00454 sz. NKA pályázat szakmai beszámolója:

A Budapesti Történeti Múzeum 2016-ban kapott 5. 000.000 Ft miniszteri keretből kapott támogatásból valósította meg a Kiscelli Múzeum - Fővárosi Képtárban

Hajnal János (1913–2013) Budapest – Róma című kiállítását és a kiállítást kísérő tudományos igényű katalógust. A kiállítás, mely a Magyarországot 1948-ban elhagyó művész életpályáját mutatta meg Magyarországon, és a hozzákapcsolódó események az olasz-magyar művészeti és tudományos kapcsolatokat erősítették. A kiállítás és a katalógus a Budapesti Olasz Kultúrintézet és a Budapesti Történeti Múzeum együttműködésében készült.

A két megadott szempont szerint készített beszámolóhoz mellékeljük a kiállítás meghívóját, katalógusát, plakátját 1–1 példányban, valamint a kiállítás elrendezését rögzítő CD-t is.

1. A támogatott tevékenység megvalósításának tapasztalatai, szakmai vonatkozásai:

Hajnal János (1913–2013) Budapest – Róma

Kiállítás a Kiscelli Múzeum - Fővárosi Képtár Oratóriumában és i. emeleti északi folyósóján 2015. június 30 - szeptember 10.

Kurátorok:

Balázs Kata és Simon Magdolna művészettörténészek

Megnyitották:

Gian Luca Borghese, a Budapesti Olasz Kulturintézet Igazgatója

Joós Tamás, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Közösségi Művelődési és Művészeti Főosztályának főosztályvezető-helyettese

Matteo Piccioni művészettörténész, megbízott docens, Dipartimento di Storia dell'Arte e Spettacolo, Sapienza Egyetem, Róma

Közreműködött:

a La Caffetiera Stioppéta, az ELTE BTK Olasz tanszékének kamarakórusa, Murányi Eszter vezetésével

Hajnal Jánost a magyar és olasz művészet iránt érdeklődő történészek és művészetkedvelők elsősorban egyházművészként ismerik. Aba-Novák Vilmos tanítványaként, tanársegédjeként a magyar murális művészet egyik ígérete volt, aki a monumentális művészet iránti tehetségét Olaszországban teljesítette ki. Az 1930-as években külföldön (Itáliában, Németországban, Svédországban), tanulással töltött néhány évet, majd Aba-Novák mellett teljesített több magyarországi megbízást.

A klasszikus mediterrán hagyomány, az expresszionizmus, különösen a két háború között készült grafikáival kapcsolatba hozható Új tárgyiasság egyaránt hatással voltak a klasszikus modern életműre. A második világháború traumatikus élményei mindörökre nyomot hagytak Hajnal művészetén, és az expresszivitás iránti eredendő érzékének erőteljesebbé válása is ezekkel a tapasztalatokkal függ össze. Ezek a tragikus események, majd 1947 után a szabad alkotás lehetőségének korlátozása, a diktatúra érezhető formálódása együttesen okozták, hogy hazája végleges elhagyása mellett döntött. 1948-ban Rómában telepedett le családjával. A szülőföldtől való elszakadás pályájának újraindítását jelentette, nem látogatott többé haza, bár valójában sohasem számolta fel kapcsolatát a magyar kultúrával. Az olasz állampolgárság

megszerzésétől, 1958-tól műveit Giovanni Hajnalként jegyző művésznek Olaszország és a világ számos templomában található falképe, mozaikja vagy üveglakka, de középületek is őrzik a keze nyomát. Ezekre az alkotásokat két portréfilm vetítésével utaltunk.

A mostani kiállítás előzményei: az 1997-ben Sümei György által Kecskeméten rendezett tárlattal, majd a művész halála után 2014-ben a Római Magyar Akadémián *Hajnal János római műterme* címmel rendezett kiállítással bővítették ezt a képet, rávilágítva Hajnal témákban és technikai eljárásokban gazdag életművének sokszínűségére.

A jelen kiállítás ennek az alkalmazott és autonóm művekre egyaránt kiterjedő, sokrétű alkotói világnak a további, részletekben elmélyülő bemutatását tűzte ki célul. Ezt a műfaji sokszínűséget az alkotó alapvetően klasszikus témákra alapozta, amit a kiállítás rendezői koncepciója is kihangsúlyozott: csendéletek, műteremképek, önarcképek, városi látképek, intim hangulatú családi témájú művek. Jelentős szerepet kaptak a külön terekben elhelyezett grafikák és irodalmi illusztrációk, valamint az életmű egészen végighúzódo állatábrázolások. A kiállítás törzsanyagát a művész leányánál, Hajnal Júlia-Giulia Hajnalnál Milánóban őrzött hagyatéka adta, melyben az életmű minden korszakára és műfajára találhattunk példákat. Emellett bemutattuk az egykor -1939 és 1948 között - a Fővárosi Képtár gyűjteményébe került műveket, valamint válogattunk egy magyarországi magángyűjteményben és a kecskeméti Katona József Múzeum képzőművészeti gyűjteményében őrzött korai grafikák közül is.

A hagyatéki anyag Magyarországra, majd vissza Olaszországba történő szállítását a Schenker Kft támogatta. A kiállított műveket az UNIQUA biztosította.

A kiállításához egy angol-magyar nyelvű leporelló és háromnyelvű (magyar-olasz-angol) katalógus is készült.

Hajnal János / Giovanni Hajnal - Budapest -Roma címmel megjelent 160 oldalas katalógusban:

Balog Zoltán miniszter úr és Gian Luca Borghese a Budapesti Olasz Kultúrintézet igazgatójának köszöntőit követően három tanulmány ismerteti Hajnal János munkásságát Matteo Piccioni és Balázs Kata tollából. A válogatott bibliográfiát az életrajz követi. Az utóbbinak külön értéke a művész özvegye, Donáth Zsuzsanna által még 2014-ben összeállított "Művek és hivatalos elismerések" jegyzéke, mely 1949-től követi a művészi pályát. A 134 tételes műtárgyjegyzékben minden kiállított mű és dokumentum szerepel. A katalógusban 98 színes reprodukció található.

2. A megvalósítás eredményessége:

A kiállítás látogatósza:

2017. július 1 – szeptember 10. között

1.839 fő

Szakmai vezetések:

A kiállításban három nyilvánosan meghirdetett szakmai vezetés volt a kurátorok részvételével. Múzeumpedagógiai program is kapcsolódott a kiállításához.

- 1) Július 2-án, vasárnap 16 órától Matteo Piccioni művészettörténész, a Sapienza Egyetem Művészettörténeti Tanszékének docense vezetett a kiállításban olasz nyelven, magyar tolmácsolással.

Facebook esemény: <https://www.facebook.com/events/426409004395933/>

Látogatottság: 32 fő

- 2) Július 12-én, szerdán 18 órától Simon Magdolna, a kiállítás kurátora vezetett.

Facebook esemény: <https://www.facebook.com/events/713356378848148/>

Látogatottság: 27 fő

- 3) Augusztus 3-án 15 órától a kiállításban Simon Magdolna kurátor vezetett, amíg a gyerekek az üvegablakok szerkesztésének fő elvei mentén papírterveket készíthetnek vagy batikolhattak családi napunk keretében.

Facebook esemény: <https://www.facebook.com/events/481084348927992/>

Látogatottság: 24 fő

- 4) Augusztus 22-én 16 órától a kiállításban Balázs Kata kurátor vezetett.

Facebook esemény: <https://www.facebook.com/events/389909038073985/>

Látogatottság: 33 fő

- 5) Szeptember 9-én 18:30-tól a kiállításban Simon Magdolna kurátor vezetett a Mágnes Elza kastélya – Egy nap Kiscellben című, egész napos rendezvény keretében. Facebook esemény: <https://www.facebook.com/events/1940939696174503/>
Egész napos látogatottság: 222 fő

Kapcsolódó szakmai programok:

A Hajnal János-kiállításához kapcsolódóan két kísérőrendezvényt szerveztünk:

- 1) 2017. június 30-án, pénteken 17.00 órától a kiállítás megnyitójának keretében Gian Luca Borghese a Budapesti Olasz Kultúrintézet igazgatója és Matteo Piccioni művészettörténész, Dipartimento di Storia dell' Arte e Spettacolo, Sapienza Egyetem, Róma oktatója méltatták a művészt.
- 2) 2017. szeptember 10-én, vasárnap 16:45-től kerekasztal-beszélgetést tartottunk Hajnal János művészetéről, a kiállításról és katalógusáról, körülbelül 40 fős hallgatóság előtt. A beszélgetés résztvevői voltak:
P. Szűcs Julianna művészettörténész, Csorba László történész, egyetemi tanár, Róka Enikő művészettörténész, Giulia Hajnal, a művész lánya. A Facebook-esemény itt: <https://www.facebook.com/events/1573178039371483/>
Látogatottság: 91 fő

Médiafigyelés – online, print, TV/rádió

Print:

[Magyar Nemzet | Tölgyesi Sándor: A magyar, aki még Chagall megbízását is megkapta](#)

[*https://mno.hu/grund/a-magyar-aki-meg-chagall-megbizasat-is-megkapta-2407226*](https://mno.hu/grund/a-magyar-aki-meg-chagall-megbizasat-is-megkapta-2407226)

2017. 07. 11. – Zürichben járva az utazó semmiképp sem mulasztja el megcsodálni a Fraumünster-templom üvegablakait, amelyeket a huszadik századi modern festészet egyik legnagyobb mestere, Marc Chagall készített...

[Népszava | Kuczogi Szilvia: Giovanni Hajnal János hazatért](#)

<http://nepszava.hu/cikk/1139027-giovanni-hajnal-janos-hazatert>

2017. 08. 28. – A magyar származású olasz képzőművész teljes életművéből válogatott lánya, a hagyaték kezelője. A Kiscelli Múzeum megnyitóján a szezonban a legnagyobb volt az egy négyzetméterre eső múzeumi gazdagok száma...

[Műértő | Kemenesi Zsuzsanna: Egy „északi festő” Itáliában](#)

2017/9, 9. – Hajnal János (Giovanni Hajnal, Budapest, 1913 – Róma, 2010) a Képzőművészeti Főiskolán Aba-Novák Vilmos és Szőnyi István tanítványa volt...

[Új Művészet | Hajnal János. Budapest Róma. Ajánló](#)

2017/09, 7. – Hajnal Jánost elsősorban egyházművészként ismeri a magyar és olasz szakma és közönség...

[Új Ember | Mészáros Ákos: Expresszív a kifejezésben – Hajnal János a Kiscelli Múzeumban](#)

<http://www.magyarKurir.hu/hirek/giovanni-hajnal-kiallitas/>

2017. szeptember 3, Mértékadó melléklet - A budapesti Kiscelli Múzeum gyűjteményes kiállítást rendezett az egykor Rómában élt magyar származású festőművész festményeiből, üvegablakterveiből, rajzaiból és egyéb grafikai munkáiból...

[Mozgó Világ | P. Szücs Julianna: Doktor Giovanni, Mister János](#)

2017/9, 107-110. – „Szédületesen tudott rajzolni... Csináltatott magának mindjárt, ahogy felvették, egy kétméteres rajztáblát, megfelelő papírt tett rá, és megrajzolta az aktokat...

Televízió:

[M5 | Balázs Kata interjúja](#)

M5, 2017. július 1, 11:00

[Budai Híradó | Simon Magdolna interjúja](#)

http://www.hegyvidektv.hu/musoraink/budai_hirado_2017_augusztus_15
Hegyvidék TV, 2017. augusztus 15.

[HírHarminc | Simon Magdolna interjúja](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=Pa-4SB9KzWs>
Pax TV, 2017. 09. 08.

Rádió:

[Belépő | Simon Magdolna interjúja](#)

http://www.mediaklikk.hu/radio-lejatszo-kossuth/?date=2017-08-09_20:11:00&ch=mr1
Kossuth Rádió, 2017. augusztus 9., 20:10

[Akvarell | Simon Magdolna interjúja](#)

Magyar Katolikus Rádió, 2017. szeptember 1, 9:04; 20:04

Online:

[Fővárosi Képtár | Budapest-Róma Hajnal János \(1913–2010\) KIÁLLÍTÁSA](#)

<https://fovarosikeptar.hu/kiallitasok-2017-ben-oratorium/hajnal-janos-1913-2010-budapest-roma/>

2017. július 1. - Hajnal Jánost a magyar és olasz művészet iránt érdeklődő történészek és művészetkedvelők elsősorban egyházművészként ismerik...

[Port.hu | Budapest-Róma Hajnal János \(1913–2010\) KIÁLLÍTÁSA](#)

<https://port.hu/esemeny/kiallitas/hajnal-janos-budapest-roma/event-3486395>

2017. július 1. - Hajnal Jánost a magyar és olasz művészet iránt érdeklődő történészek és művészetkedvelők elsősorban egyházművészként ismerik...

[Itadokt | Balázs Kata: Hajnal János műtermében](#)

http://itadokt.hu/hajnal_janos_mutermeben

Giovanni Hajnal (azaz Hajnal János) a magyarországi murális művészet ígérete volt...

[\(Sok\)mindent Olaszországról | Hajnal János kiállítása Budapesten](#)

<http://olaszorszagrol.hu/hajnal-janos-kiallitasa-budapesten/>

Ma egy olyan eseményre kalauzoljuk az olvasót, amelynek során ismét kis ablak nyílik az olasz-magyar – ezúttal művészeti – kapcsolatokra.

[Prae | Ez a kiállítás nem egy Hajnalt, hanem az igazit mutatja be - Interjú Giulia Hajnal Musuval](#)

<http://www.prae.hu/index.php?route=article%2Farticle&aid=9960>

Hajnal János 1913-ban született Budapesten, művészete Itáliában teljesedett ki, a magyar mesterektől megkapott szilárd alapokból építkezett...